

INHOUD

Voorwoord	9
1 Evaluatie en evaluatie-onderzoek	13
1.1 Inleiding	13
1.2 Evaluatie-onderzoek	14
1.3 De achtereenvolgende fasen	23
1.4 Evaluatie-onderzoek: een terugblik	25
1.5 Waarom dit boek?	27
2 Soorten van evaluatie-onderzoek	37
2.1 Inleiding	37
2.2 Probleemanalyse	38
2.3 Diagnose	44
2.4 Planevaluatie	45
2.5 Procesevaluatie	48
2.6 Productevaluatie	50
2.7 Synthese	52
2.8 Adviezen	57
3 Actoren	63
3.1 Inleiding	63
3.2 Tegengestelde belangen	64
3.3 Bepaling van doelstellingen	65
3.4 Nog meer actoren	67
3.5 Adviezen	77
4 Doelstellingen	81
4.1 Inleiding	81
4.2 Doelstellingen: criteria en standaarden	82
4.2.1 Ontbrekende, onjuiste en vage doelstellingen	86
4.2.2 Verandering van doelstellingen	91
4.2.3 Uniforme of toegesneden doelstellingen	96
4.3 Doelstellingenanalyse	98
4.4 Adviezen	104

5	Interventies	109
5.1	Inleiding	109
5.2	Verklaring van verschillen in gedrag	111
5.3	Interventietypen	114
5.3.1	Beïnvloeding van de objectieve gedragsruimte	116
5.3.2	Beïnvloeding van de gepercipieerde gedragsruimte	118
5.3.3	Beïnvloeding van de objectieve gevolgen van gedrag	118
5.3.4	Beïnvloeding van de subjectieve gevolgen van gedrag	119
5.3.5	Beïnvloeding van waarden	122
5.3.6	Samenvatting	123
5.4	Toepassing I: maximumsnelheid	124
5.5	Toepassing II: voetbalvandalisme	127
5.6	Adviezen	130
6	Planevaluatie I: Gebruik van theorie	133
6.1	Inleiding	133
6.2	Achtereenvolgende stappen	135
6.3	Theorieën	137
6.3.1	Wat is een theorie?	137
6.3.2	Het werken met theorieën	138
6.4	Computersimulatie	148
6.5	Adviezen	149
7	Planevaluatie II: De rol van deskundigen	153
7.1	Inleiding	153
7.2	Groepsinterviews: algemeen	154
7.3	Focusgroepen	158
7.4	Concept mapping	161
7.5	De Delphi-methode	163
7.6	De workshop-methode	166
7.7	De scenario-methode	167
7.8	Spelsimulatie	169
7.9	Goal Attainment Scaling	170
7.10	Adviezen	172
8	Planevaluatie III: Kiezen tussen alternatieven	175
8.1	Inleiding	175
8.2	Meervoudige scores	176
8.2.1	Handhaven van deelscores	177
8.2.2	Combinatie van deelscores tot een totaalscore	179
8.3	De kosten van een interventie	185
8.4	Adviezen	188

9	Procesevaluatie	191
9.1	Inleiding	191
9.2	Centrale vragen	191
9.3	De plaats van procesevaluatie in de interventiecyclus	199
9.4	De aard van procesevaluatie	200
9.5	Periodieke peiling	206
9.6	Interveniëren en onderzoeken	207
9.7	Procesevaluatie en beïnvloeding van uitvoerenden	210
9.8	Kwaliteitscriteria	213
9.9	Adviezen	214
10	Productevaluatie I: Gevoeligheid en causale interpretatie	217
10.1	Inleiding	217
10.2	Gevoeligheid	220
10.2.1	Toetsing en power	222
10.3	Adviezen: power	231
10.4	Causale interpretatie	233
10.5	Op weg naar een standaardontwerp	234
10.6	Adviezen: causale interpretatie	248
11	Productevaluatie II: Causale interpretatie (vervolg)	253
11.1	Inleiding	253
11.2	Helaas, de werkelijkheid is geen laboratorium	254
11.2.1	Random toewijzing niet altijd mogelijk	255
11.2.2	De (on)geschiktheid van het experimentele model: het missen van de context	260
11.2.3	De (on)geschiktheid van het experimentele model: het missen van neveneffecten	264
11.3	Alternatieve onderzoeksontwerpen	267
11.3.1	Met vergelijkingsgroep en bekende toewijzingsregel	268
11.3.2	Met vergelijkingsgroep en onbekende toewijzingsregel	271
11.3.3	Zonder vergelijkingsgroep	278
11.4	Adviezen	282
12	Productevaluatie III: Representativiteit en generaliseerbaarheid	285
12.1	Inleiding	285
12.2	De beperkte rol van de inductieve statistiek	287
12.3	Oplossingen	288
12.3.1	Het gebruik van theorie voor generaliseringsdoeleinden	290
12.3.2	Datarijkdomein ten behoeve van generalisering	292
12.4	Meta-analyse	297
12.5	Het oordeel van deskundigen	301
12.6	Een pleidooi voor een meervoudige aanpak	302
12.7	Adviezen	304

13	Productevaluatie IV: Bruikbaarheid	309
13.1	Inleiding	309
13.2	Aard van het gebruik	310
13.3	Het meten van gebruik	319
13.4	Het vergroten van de bruikbaarheid	322
13.5	De context van het onderzoek	326
13.6	Adviezen	333
	Appendix 1 Validiteit	336
	Appendix 2 Tijdschriften evaluatie-onderzoek	352
	Literatuur	353
	Zakenregister	363